

40 ROCZNICA WPROWADZENIA STANU WOJENNEGO W POLSCE.

- Autor: Magdalena Kozik – 8a.
Szkola: Zespół Szkolno-Przedszkolny
nr.16, sekretariat@zsp16.gliwice.eu.
Opiekun: Łukasz Kubieniec.

Co to jest stan wojenny?

- ♦ **Stan wojenny** to przejęcie władzy administracyjnej przez wojsko. Może być on wprowadzony przez rząd danego kraju w celu przywrócenia porządku publicznego, lub w celu wyparcia opozycji z politycznej.
- ♦ W Polsce stan wojenny został wprowadzony w 1981 – 1983 r. przez władzę komunistyczną.

Przygotowania do wprowadzenia stanu wojennego

Niemalże rok przed wprowadzeniem stanu wojennego trwały do niego przygotowania, należały do nich m.in.:

- Wydrukowanie ponad 100tys. egzemplarzy plakatów w ZSRS, które oznajmiały wprowadzenie stanu wojennego.
- Zostały przydzielone role komisarzom wojskowym , którzy mieli przejąć władzę nad administracją, szkołami lub większymi zakładami prac.
- Zrobiono listę instytucji i przedsiębiorstw, które w czasie stanu będą zmilitaryzowane.

Nad przygotowaniem do wprowadzenia tego stanu czuwał - marszałek Wiktor Kulikow (naczelnny wódz dowództwa Układu Warszawskiego)

Wiktor Kulikow

Przyczyny stanu wojennego w Polsce

Główne przyczyny stanu wojennego w Polsce:

- Upadająca gospodarka kraju, Polska posiadała bardzo małe zaopatrzenie w sklepach, i brakowało żywności, co nie pozwalało na wygodne życie mieszkańców.

Jedzenie było wyliczane na kartki, każda rodzina miała ograniczony dostęp do produktów spożywczych takich jak m.in. mięso, masło, tłuszcze, mąka, ryż, mleko dla niemowląt.

Rolnictwo zaczęło upadać z powodu braku wyposażenia, zborze i inne wyroby rolnicze bardzo podrożały.

- Obawa władz komunistycznych o utratę kontroli nad Niezależnym Samorządnym Związkiem Zawodowym - „Solidarność”
- Groźby o interwencji zbrojnej wymierzone na władze komunistyczne, przez kraje Układu Warszawskiego.

Kartka żywnościowa

Rezerwa M-II	Mięso 600 g 1989-8	Mięso 500 g 1989-8	Mięso 500 g 1989-8	Mięso 300 g 1989-8
Wol., Ciel. z kością 700 g 1989-8	A 0684882 nazwisko i imię adres:			Mięso 300 g 1989-8
Wol., Ciel. z kością 300 g 1989-8				Mięso 300 g 1989-8
Rezerwa 5 1989-8	Rezerwa 6 1989-8	Mięso 100 g 1989-8	Mięso 100 g 1989-8	Mięso 300 g 1989-8

Akcje poprzedzające wprowadzenie stanu wojennego.

- ♦ W nocy z 12 na 13 grudnia 1981r. Sowieci wraz z funkcjonariuszami SB wykonali operację pod kryptonimem "Jodła" której celem było internowanie działaczy "Solidarności" i opozycji politycznej.

O tej samej porze siły porządkowe MSW i WP wykonały akcję pod kryptonimem "Azalia" i zajęły obiekty Polskiego Radia i Telewizji oraz zablokowały w centrach telekomunikacyjnych połączenia krajowe i zagraniczne.

Ogłoszenie stanu wojennego

- W nocy 12 grudnia odbyło się posiedzenie Rady Państwa na której podjęto decyzję o wprowadzeniu stanu wojennego w całej Rzeczypospolitej. Posiedzenie to odbyło się w Belwederze około północy.
- 13 grudnia o godzinie 0.00 z soboty na niedzielę oddziały Milicji i Wojska Polskiego zaczęły aresztować działaczy opozycji. Na ulice warszawskie wkroczyło m.in. 1750 czołgów, 500 wozów bojowych, opancerzone samochody, helikoptery.
- Ogłoszenie stanu wojennego Przez radio Polskie odbyło się o godzinie 6.00. 13 grudnia. Przemówienie to nadawał generał Jaruzelski.

[Przemówienie ogłaszające stan wojenny w Polsce.](#)

Represje stanu wojennego

Po ogłoszeniu stanu wojennego na Polaków spadły różnorakie represje, należały do nich np.

- ❖ Aresztowanie działaczy polskich działaczy opozycji. Pośród aresztowanych znalazło się wiele działaczy NSZZ "Solidarność", inteligencji oraz matek, którym odebrano na siłę dzieci. Aresztowanych internowano do różnych ośrodków karnych a w najgorszym przypadku skazywano na pobyt w więzieniu. Na rodziny pojmanych zostały narzucone przykre niedogodności społeczne takie jak np. problem dostania się do pracy/ szkoły lub jej stracenie.
- ❖ Represje poniosło również wielu artystów, twórców i studentów polskich. Rozwiązano m.in. Związek Polskich Artystów Plastyków, Związek Literatów Polskich i Niezależne Zrzeszenie Studentów, niektórych członków tych organizacji także aresztowano.
- ❖ Na ulicach miast można było zauważyć czołgi i samochody bojowe, obowiązywała także godzina milicyjna, której celem było zakazanie mieszkańcom wychodzenia z domu od godziny 22.00 do 6.00 nad ranem. Każde wykroczenie w tej sprawie groziło interwencją milicji.
- ❖ Rozmowy telefoniczne były kontrolowane
- ❖ Zawieszenie nauki w szkołach i uczelniach wyższych

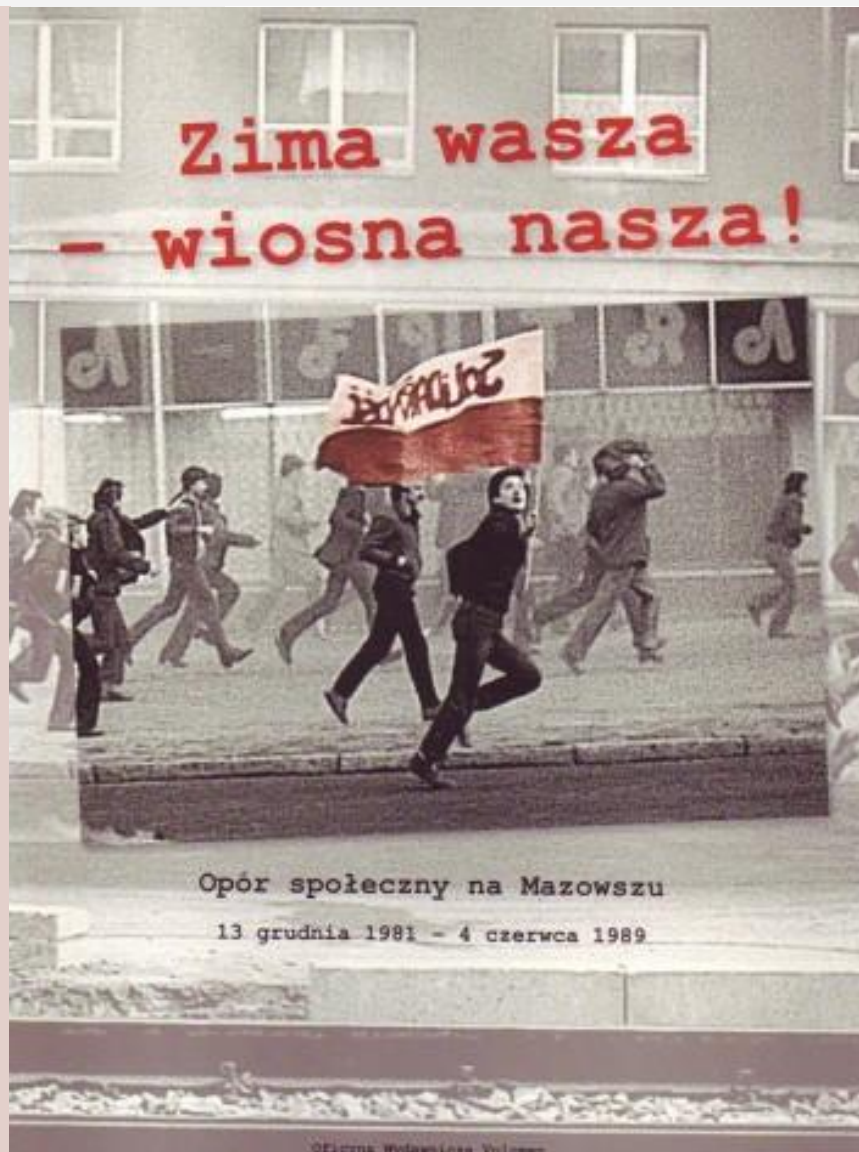
KI
WA. STAN WOJENNY 13/12/1981

Reakcje państw europejskich na ogłoszenie stanu wojennego w Polsce

Wprowadzenie stanu wojennego w Polsce wywołało wśród państw zachodnich wielkie poruszenie. Państwa te były przeciwne reżimowi generała Jaruzelskiego i postanowiły udzielić pomocy państwu polskiemu. Środki pomocy jakie udzielały Państwa zachodnie:

- ✓ W Londynie odbyły się strajki i pochody dostarczały wyrażające sprzeciw w sprawie wprowadzenia stanu wojennego.
- ✓ Na rzecz Polaków odbyło się wiele składek i funduszy, które żywność, odzież, jedynie oraz pieniądze. Największym fundatorem było USA, które przekazały 250 tysięcy dolarów do Polski. Łącznie ze zbiórek pieniężnych Polska otrzymała kilkaset tysięcy dolarów.
- ✓ Stany Zjednoczone postanowiły także ogłosić sankcję wobec PRL-u, oraz ZSRS.

Ruch oporu podczas stanu wojennego

Ludność polska nie zgadzała się na stan wojenny i wyrażała różne formy sprzeciwu. Głównymi symbolami oporu były **Ślimak i żółw**.

Środki wykorzystywane do okazania sprzeciwu:

- Strajki w miejscach pracy, pracownicy wykonywali swoją pracę niedbale i w bardzo wolny sposób, często także osoby pracujące spóźniały się do ośrodków pracy .
- Na murach pisano różne hasła propagandowe takie jak: "Solidarność żyje i zwycięży", "Zima wasza, wiosna nasza", "WRON won za DON".
- Polscy działacze rysowali również propagandowe grafiki na bilbordach budynkach itp.
- Na ubraniach ludności można było zobaczyć elementy propagandowe i symbole oporu.

Kilka słów o "Solidarności"

WASZA
SOLIDARNOSCI
NASZA WOLNOSC'

W 1980r. po strajkach sierpniowych, powstała pierwsza polska organizacja z krajów komunistycznych NSZZ "Solidarność". Ta organizacja była legalna i niezależna od władz. Na czele tej organizacji stał Lech Wałęsa i Andrzej Gwiazda.

Organizacja ta przyczyniła się do wielu zmian w Polsce takich jak obalenie systemu jałtańskiego i zniesienie komunizmu.

Strajk w KWK "Piast" - najdłuższy strajk stanu wojennego

14 grudnia 1981r. O godzinie 13.00 górnicy pierwszej i drugiej zmiany kopalni "Piast" po aresztowaniu Eugeniusza Szelałógowskiego - działacza "Solidarność", postanowili strajkować i nie wychodzić z podziemi.

Przebywali oni 650 metrów pod ziemią. Na początku strajku władzę próbowały dojść do porozumienia jednak strajkujący górnicy nie chcieli ulec, oczywiście każdy górnik mógł dobrowolnie opuścić kopalnię.

Pod ziemią Górnicy otrzymywali dostawy żywności oraz mogli kontaktować się z rodziną. Wolny czas spędzali gając w szachy lub cymbergaja.

Z czasem przedłużającego się strajku wielu strajkujących postanowiło wyjechać głównie z powodu presji jaką wywierały na nich rozmowy telefoniczne z załamanyimi rodzinami, sąsiadami, kolegami. Górnicy jednak bali się wyjechać z podziemi, ponieważ bali się że po wyjeździe osiągną ich konsekwencje.

Po dwóch tygodniach reszta strajkujących górników postanowiła zaprzestać strajku i wrócić na ląd.

28 grudnia o godz. 18 ostatni górnicy opuścili kopalnię. Niestety wbrew przyrzeczeniom jakie złożył rząd w sprawie nie ponoszenia konsekwencji przez strajkujących, władze internowały wielu górników.

Strajk w kopalni "Wujek"

13 grudnia 1981 roku, kiedy górnicy z kopalni "Wujek" w Katowicach dowiedzieli się o wprowadzeniu stanu wojennego i pojmaniu Jana Ludwiczaka, przewodniczącego Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarności”, postanowili strajkować i zostać w swoim zakładzie pracy żądając zniesienia stanu wojennego i uwolnienia pojmanych działaczy. Ich strajk nie trwał jednak długo. Już 16 grudnia władze komunistyczne postanowiły zakończyć bunt i wprowadziły na teren kopalni oddziały MO i ZOMO, oraz czołgi i samochody bojowe. Około godziny 8.00 oddziały milicji okrążyły kopalnię i wprowadziły przez ogrodzenie swoje czołgi - rozpoczęła się walka pomiędzy funkcjonariuszami a broniącymi się górnikami.

Oddziałom udało się zdegradować bunt. Ofiary buntu spośród górników : 6 zastrzelonych, 3 poniosło śmierć z powodu ran i ponad 23 odniosło rany.

Uważa się, że pacyfikacja w kopalni "Wujek" jest najtragiczniejszą zbrodnią stanu wojennego.

Zakończenie i skutki stanu wojennego w Polsce

Stan wojenny zakończył się w 1983r. Był to jeden z najbardziej poruszających okresów państwa polskiego, czas ten wspomina się, a jego skutki są odczuwalne w dzisiejszych czasach. Do najważniejszych skutków stanu wojennego należały:

- Pogorszenie się gospodarka państwa: niedobór artykułów spożywczych, mniej wydajna i zacofana produkcja, pogorszony kontakt pomiędzy firmami z powodu kontroli połączeń telefonicznych, utrata pracy z powodu internowania.
- Śmierć poniosło około 40 osób w tym 9 podczas tłumienia strajku w kopalni "Wujek".
- Wielu działaczy internowano i skazywano na kary więzienia. Więźniów i ich rodziny często gnębiono i poniżano psychicznie jak i fizycznie.

Filmik zawierający
nagrania i zdjęcia z
czasu stanu
wojennego w
Polsce

Dziękuję za uwagę!

Źródła z których korzystałam:

[https://pl.wikipedia.org/wiki/Stan_wojenny_w_Polsce_\(1981%E2%80%931983\)](https://pl.wikipedia.org/wiki/Stan_wojenny_w_Polsce_(1981%E2%80%931983))

<https://historia.interia.pl/prl/news-zagraniczne-reakcje-na-wprowadzenie-stanu-wojennego-w-polsce.nId.1068398>

<https://polonia.edu.pl/stan-wojenny/>

<https://wypracowania24.pl/wos/2206/stan-wojenny-w-polsce>

<https://dzieje.pl/aktualnosci/39-lat-temu-wprowadzono-stan-wojenny>

<https://dzieje.pl/aktualnosci/porozumienia-sierpniowe-i-powstanie-nszz-solidarnosc>

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/38063,Pacyfikacja-kopalni-Wujek-najwieksza-zbrodnia-stanu-wojennego.html>
